

การปฏิบัติในการค้าแร่เพื่อการส่งออก

เมื่อใดดำเนินการไปตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบการของกรมทรัพยากรธรณีแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจส่งออกนอกราชอาณาจักรจะดำเนินงานตามขั้นตอนของการค้าแร่เพื่อการส่งออก ดังนี้

๑. การตกลงซื้อขายแร่
๒. การดำเนินการส่งออกด้านธนาคาร
๓. พิธีการศุลกากร

การตกลงซื้อขายแร่

การตกลงซื้อขายแร่และตกลงราคากันนั้น เป็นปัญหาการเจรจาที่โดยเฉพาะระหว่าง ผู้ซื้อและผู้ขาย แรชนิดเดียวกันคุณภาพเหมือนกัน อาจขายได้ราคาแตกต่างกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถรอบรู้ของผู้ขายแร่ ชื่อเสียง ความเชื่อถือจากตลาด หรือการขายแร่โดยตรงกับผู้ซื้อแร่ในต่างประเทศ ราคาแร่ส่วนมากนั้นมิได้อยู่คงที่ ขึ้น ๆ ลง ๆ แลแต่ความต้องการหรือความขาดแคลนแร่ในตลาด เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงเป็นการเปิดช่องให้ร้านซื้อแร่หรือคนกลาง ก้าวเข้ามาในธุรกิจการซื้อขายแร่ คนกลางมักมีภูมิลำเนาหรือติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดแร่ได้ดี ทำให้มีโอกาสทำกำไรจากแร่ได้ในการตกลงซื้อขาย ผู้ซื้อและผู้ขายมักจะใช้ราคาแร่ที่พิมพ์เผยแพร่ในเอกสารต่าง ๆ ในต่างประเทศ เช่น ราคาในหนังสือ Metal Bulletin ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการตกลงซื้อขายกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งจะรายงานความเคลื่อนไหวของราคา ในขณะที่เกี่ยวกับราคาแร่ในตลาดกรุงเทพฯ เป็นราคาต่างจากราคาประกาศของทางราชการและไม่ใช้ราคาที่โรงถลุงรับซื้อในกรณีของแร่คิงบุก

ในการตกลงซื้อขายแร่ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายดังกล่าวข้างต้น จะต้องมีการตกลงต่อรอง

ราคาซึ่งกันและกันจนเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่ายก่อน การตกลงซื้อขายแล้วจะมีสาระสำคัญดังนี้

๑. การตกลงราคา การตกลงราคาอาจแบ่งเป็นวิธีการคิดราคาแรงแทน ๆ ดังนี้

๑.๑ การคิดราคาขายตามเปอร์เซ็นต์แร่ ในกรณีนี้แร่ที่จะขายต้องมีคุณภาพตามเปอร์เซ็นต์มาตรฐานที่กำหนด เช่น แร่ฟลูออไรต์ คิดมาตรฐานแร่ 80% CaF_2 เป็นเกณฑ์ หากแร่มีเปอร์เซ็นต์สูง หรือต่ำกว่านี้จะได้ค่าแรงแเพิ่ม หรือลดลงแต่ละเปอร์เซ็นต์ที่ทั้งสองฝ่ายกำหนด และหากแร่มีเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่า 75% CaF_2 ผู้ซื้อจะไม่รับซื้อเป็นต้น

แรกกลุ่มนี้คิดเป็นราคาเมตริกตัน โดยหักความชื้นออก ให้เหลือแต่น้ำหนักสุทธิ ส่วนราคาจะได้เพิ่มมากขึ้นหรือลดลงแล้วแต่ความบริสุทธิ์ของแร่ที่ตกลงกันไว้

๑.๒ การคิดราคาขายโดยอาศัยยูนิตแร่ ยูนิตแร่ หมายถึง เปอร์เซ็นต์ความบริสุทธิ์ของแร่ เช่น แร่ wolfram มีความบริสุทธิ์ 65% WO_3 หมายถึง แร่นั้น ๑ ตันมี WO_3 65 ยูนิต แร่อื่น ๆ ที่คิดราคาขายแบบยูนิต ได้แก่ แร่พลวง แร่แมงกานีส เป็นต้น

ตัวอย่างการคิดราคามีดังนี้ คือ

สมมุติว่ามีการซื้อขายแร่ wolfram และแมงกานีส ตามราคาที่ประกาศในเอกสาร Metal Bulletin (ตามภาพที่ ๒) คือ

ก. ราคาแร่ wolfram ชนิด 65% WO_3 ราคาเมตริกตันยูนิตละ ๑๕๑ เหรียญสหรัฐ ซีไอเอฟ ราคาแร่ wolfram นี้จะได้ราคาเท่ากับ $๖๕ \times ๑๕๑ = ๙,๘๑๕$ เหรียญต่อเมตริกตันที่ตลาดยุโรป

ข. ราคาแร่แมงกานีสชนิด 50% Mn ราคาเมตริกตันยูนิตละ ๑.๙๐ เหรียญสหรัฐ ซีไอเอฟ ราคาแร่นี้จะเท่ากับ $๕๐ \times ๑.๙๐ = ๙๕$ เหรียญต่อเมตริกตันที่ตลาดยุโรป

๑.๓ การตกลงราคาขายตามน้ำหนักเนื้อแร่ การซื้อขายแบบนี้มักคิดเป็นราคาต่อปอนด์ของเนื้อแร่ เช่น แร่ยูเรเนียม คิดต่อปอนด์ของ U_3O_8 และแทนทาลัม คิดราคาต่อปอนด์ของ Ta_2O_5 เป็นต้น การตกลงหรือคิดราคาซื้อขาย อาศัยราคาตลาดปัจจุบัน เช่น

ก. ราคาแร่ยูเรเนียมเมื่อวิเคราะห์ได้ความบริสุทธิ์ของ U_3O_8 ในหัวแร่เป็นเท่าใดแล้ว คำนวณว่าในหนึ่ง เมตริกตันมี U_3O_8 ก็ปอนด์ ก็สามารถคำนวณราคาต่อตันออกมาได้เลย ในกรณี ตกลงกันได้ว่าจะขายกันในราคาปอนด์ละ (ซีไอเอฟหรือเอฟไอบี) เท่าใด

ข. ในกรณีแร่แทนทาลไลท์ก็เช่นกัน สมมติว่าแร่มี ๓๐ % Ta_2O_5 และตกลงขายกันปอนด์ละ ๑๕ เหรียญ ก็เอาจำนวนปอนด์ของ Ta_2O_5 ในแร่ (หรือ Contained Ta_2O_5) ไปคูณกับราคาแร่ ๑๕ เหรียญ จะได้ราคาเป็นราคาแร่แทนทาลไลท์ตลอดนั้น

ตัวอย่างเช่น มีการขายแร่แทนทาลไลท์ ตามราคาประกาศในเอกสาร Metal Bulletin ราคาแร่แทนทาลไลท์ ๓๕ % Ta_2O_5 ราคา ๕๓ เหรียญสหรัฐต่อปอนด์ Ta_2O_5 ราคาแร่แทนทาลไลท์ ๓๕ % Ta_2O_5 จะไกรราคาเท่ากับ $(๒,๒๐๘.๖๒ \times ๐.๓๕ \times ๕๓.๐๐) ๓๑,๓๖๐.๓๘$ เหรียญสหรัฐ ต่อเมตริกตัน

๒. ข้อกำหนด (Specification) : ในการซื้อขายแร่ ในการซื้อขายแร่ นั้นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งที่จะได้ราคาแร่ก็เพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพหรือเปอร์เซ็นต์ของแร่ ซึ่งจะเป็นเครื่องต่อรองราคา เพราะสภาพการใช้งานของแร่แต่ละชนิดขึ้นอยู่กับเปอร์เซ็นต์ของแร่แต่ละชนิด และมลทินของแร่ (Impurity) ที่ไม่ต้องการ โดยจะขอลงรายละเอียดเฉพาะในการศึกษาแร่ที่สำคัญในเรื่องนี้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แร่พลวง (Antimony) โดยปกติการซื้อขายแร่พลวงมักมีข้อกำหนดต่าง ๆ กันตามความต้องการของตลาดต่างประเทศและให้ราคาตามเปอร์เซ็นต์ของแร่ เช่น ราคาแร่พลวงเงินหรือพลวงซัลไฟด์ชนิดก้อน (Lumpy Antimony Sulphide) ๕๐ - ๕๕ % ราคาอยู่ระหว่าง ๒๓.๕๐ - ๒๕.๐๐ เหรียญสหรัฐต่อหน่วย เมตริกตัน ส่วนแร่พลวงทองหรือพลวงออกไซด์ ราคาซื้อโดยทั่วไปจะต่ำกว่าแร่พลวงเงินเล็กน้อย

กองเศรษฐกิจและเผยแพร่, การซื้อขายแร่, ข่าวสารธรณีฉบับที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๐

จากเกณฑ์ จันทรวงศ์^๑ ได้เรียบเรียงไว้เกี่ยวกับข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับการซื้อขาย
แร่ ถ้าตกลงซื้อขายเป็นแร่จะมีข้อกำหนดไว้ดังนี้

- ก. แร่พลวงมีเปอร์เซ็นต์โลหะตามกำหนดเกณฑ์ ๖๐% Sb
- ข. ธาตุตะกั่ว (Pb) และสารหนู (As) รวมกันไม่เกิน ๐.๕%
- ค. ขนาดแร่ต้องเล็กกว่า ๕ นิ้ว มีได้ไม่เกิน ๑๐%
- ง. สำหรับแร่พลวงซัลไฟด์เปอร์เซ็นต์สูงเช่น ๖๕% Sb(min)^๒ อาจกำหนดให้มี
เปอร์เซ็นต์ของธาตุกำมะถันไม่เกินกว่า ๒%

๒.๒ ตะกั่ว (Lead) จากการเรียบเรียงของสุธรรม แยมินยม และงานพิศ แยมินยม^๒
ในการซื้อขายตะกั่ว มักซื้อขายกันโดยมีค่าของ Returning Charge หรือ Smelting
Charge และโดยราคา pig lead ในขณะที่ซื้อขาย ถ้าแร่ที่มีเงิน (ส่วนมาก ๕ ออนซ์/ตัน)
หรือทองคำ หรือทองแดงอยู่ในปริมาณมากพออาจจะได้รับราคาเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนนั้นก็ได้

แร่ตะกั่วที่ควรมี Pb ๙๐ - ๙๐% ถ้ามีสังกะสี (Zn) น้อยเกิน ๑๐% และมีทังสเตน
(B1) น้อย จะต้องมีการตกลงกันเป็นพิเศษ อาจถูกปรับได้ เท่าที่พอให้มีการซื้อขายในเมืองไทย
บางกรณีซื้อแร่ที่มีเนื้อตะกั่วอยู่ ๕ - ๕๐% การซื้อขายมักจ่ายเงินกันเมื่อทำสัญญาโดยถือ ๔๐%
Pb ในบางกรณีที่โรงถลุงไม่ต้องการเสี่ยงเรื่องราคา อาจตั้งมาตรการสำหรับเพื่อการขึ้นลงของ
ราคาโลหะ (pig lead) ไว้ด้วย

๒.๓ ยิปซัม (Gypsum) แร่ยิปซัมที่ถูกต้องสามารถส่งจำหน่ายเป็นวัตถุดิบสำหรับ
โรงงานปูนซีเมนต์ได้ทันทีไม่ต้องการแต่งแร่ เพราะแร่มีเปอร์เซ็นต์สูงและมีความสะอาดอยู่แล้ว

^๑ เกษม จันทรวงศ์, แร่พลวง (กรุงเทพฯ: กรมทรัพยากรธรณี, ๒๕๑๕), หน้า ๑๔

^๒ สุธรรม แยมินยม และ งานพิศ แยมินยม, ตะกั่ว - สังกะสี (กรุงเทพฯ: กรมทรัพยากรธรณี,
๒๕๑๕), หน้า ๑๕

มาตรฐานแร่ป้อนที่กำหนดให้มีส่วนประกอบแคลเซียมซัลเฟต (CaSO_4) ๔๖%

คุณภาพของแร่ป้อนที่กำหนดโดยบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผู้ได้กำหนดคุณภาพไว้ดังนี้

ความชื้น (Free Water)	ประมาณ ๐.๒	เปอร์เซ็นต์
อนุของน้ำในเนื้อแร่ (Combined)	ประมาณ ๒๐.๑๕	เปอร์เซ็นต์
แคลเซียมออกไซด์ (CaO)	๓ ๓๖.๘	%
ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_3)	๓ ๘.๘	%
เหล็กออกไซด์ (Fe_2O_3)	๓ ๐.๐๒	%
คาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2)	๓ ๐.๘	%
คลอไรด์ (Cl)	๓ ๐.๑๑	%

๒.๔ แร่ฟลูออไรต์ (Fluorite) แร่ฟลูออไรต์ที่ผลิตได้ในประเทศไทยมีอยู่ ๒ เกรด คือ เกรดไลทกรรรมและเกรดเคมี

ก. เกรดไลทกรรรม ถ้าตลาดเป็นของผู้ที่กำหนดไว้ CaF_2 ๔๐% ขึ้นไปและขนาดของแร่ต้องเล็กกว่า ๕ นิ้ว ปกติส่งแร่ออกในลักษณะเป็นก้อนขนาด ๕ ถึง ๓ นิ้ว มีเปอร์เซ็นต์ของ CaF_2 ประมาณ ๓๕ - ๔๐%

ข. เกรดเคมี มักได้จากโรงแต่งแร่ โรงแต่งแร่ที่ท่าลาด จังหวัดลำพูน เปอร์เซ็นต์ของ CaF_2 ไม่น่ากว่า ๔๗% และต้องมีซิลิกา (SiO_2) ต่ำกว่า ๑.๕%

๒.๕ แร่แมงกานีส (Manganese) แร่แมงกานีสแบ่งออกเป็น ๓ เกรด คือ

ก. เกรดทำแบตเตอรี่ (Battery Grade) เกรดที่ใช้ทำไฟฉาย ส่วนใหญ่มีเปอร์เซ็นต์ MnO_2 ตั้งแต่ ๒๕% ขึ้นไป และต้องมีคุณสมบัติทำไฟฉายได้ (Battery Activity) และกำหนดควมดปนของแร่ให้มีเปอร์เซ็นต์ของเหล็กออกไซด์ (Fe_2O_3) ไม่เกิน ๗%

ข. เกรดไลทกรรรม มักค่านึงเปอร์เซ็นต์ของ Mn ตั้งแต่ ๒๐% ขึ้นไป บางครั้ง

เปอร์เซ็นต์ค่าซื้อขายกัน ด้านทองแดงสูงมากราคาจะต่ำ การซื้อขายมักซื้อในลักษณะเป็นก้อน ๆ

ค. เกรกเคมี มีเปอร์เซ็นต์ของ MnO_2 ตั้งแต่ ๔๐% ขึ้นไป โดยมีข้อแม้ว่า
เปอร์เซ็นต์ของ Fe_2O_3 ต้องไม่มาก เกรกเคมีตลาดประเทศไทยซึ่งเปอร์เซ็นต์ค่ากว่านี้บางครั้ง
๘๒ - ๘๕%

สำหรับราคาของแต่ละเกรด ราคาเกรดแมกนีเซียมจะไ้ราคาสูงที่สุด รองลงมาได้แก่เกรด
เคมี และเกรดโลหะกรรมตามลำดับ

๒.๖ แร่แบไรท์ (Barite) คุณภาพของแร่แบไรท์ที่ซื้อขายในตลาดต่างประเทศแบ่ง
ออกเป็น ๒ เกรดคือ

ก. แร่แบไรท์ สำหรับใช้ทำโคลนตม (Drilling Mud) ต้องมีเปอร์เซ็นต์
ประมาณ ๘๓ - ๘๗% และมีเปอร์เซ็นต์เหล็ก (Fe_2O_3) ประมาณ ๓ - ๑๒%

ข. แร่แบไรท์ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมสี กำหนดแร่แบไรท์ต้องมีเปอร์เซ็นต์
ประมาณ ๘๖% และมีเปอร์เซ็นต์เหล็ก (Fe_2O_3) ไม่เกิน ๐%

๒.๗ แร่ทังสเตน (Tungsten)

ก. แร่ซีไลต์ (Scheelite) มีเปอร์เซ็นต์ของ WO_3 ๖๕% ขึ้นไปโดยกำหนด
มลทินของแร่ คือมีเปอร์เซ็นต์ของ Sn ไม่เกิน ๕%

ข. แร่วูลแฟรม (Wolframite) และ (Ferberite) มีเปอร์เซ็นต์ของ
 WO_3 ๖๕% ขึ้นไปโดยกำหนดมลทินของแร่ คือ มีเปอร์เซ็นต์ของ MoO_3 ไม่เกิน ๐% Sn ไม่เกิน
๒ - ๕% เป็นต้น

๓. การตรวจสอบน้ำหนัก ชั่งกั้วอย่างและการวิเคราะห์แร่ ในการเจรจาตกลงซื้อขายกัน
เงื่อนไขที่ตกลงกันประการหนึ่งก็คือ จะใช้สถาบันใดเป็นผู้ทำการชั่งน้ำหนักแร่ ชั่งกั้วอย่างและวิเคราะห์แร่
เพื่อถือเป็นข้อยุติของการชำระเงินค่าแร่ โดยปกติมักจะกำหนดให้บริษัทวิเคราะห์แร่ (คนกลาง) เข้ามา

เกี่ยวข้องกับข้อตกลงเพื่อเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ นอกจากนี้ การซึ่่งน้ำหนัก ชักตัวอย่าง และวิเคราะห์แร่อาจจะกระทำทั้งที่ต้นทางก่อนแร่ลงเรือ และที่ปลายทางโดยกำหนดการชำระเงินออกเป็นสองงวด หรือ ชำระงวดเดียวก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับภาระทั้งสองฝ่ายว่าจะให้เป็นประโยชน์ฝ่ายตนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความต้องการขายหรือความต้องการซื้อแร่อีกด้วย ปกติการตรวจสอบซึ่่งน้ำหนักมักจะกระทำไปพร้อมกับการชักตัวอย่าง เนื่องจากแร่ที่ส่งมีจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องชักตัวอย่างของแร่ เพื่อเป็นตัวอย่างแทนแร่ทั้งหมด ในการนำตัวอย่างที่ได้นำไปหาเปอร์เซ็นต์แร่ที่ต้องการในห้องทดลอง ในการชักตัวอย่างแร่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ราคาของแร่ ราคาค่าของแร่แพงมากการทำตัวอย่างเพื่อตรวจเปอร์เซ็นต์ของแร่จะทำโดยละเอียด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าช่วงของการชักตัวอย่าง (Sampling Interval) จะต้องให้ถี่แปรเพี้ยนไคเด่ ซีไลท์ แทนทาไลท์ ถ้าแร่วราค่าช่วงของการชักตัวอย่าง (Sampling Interval) จะห่างซึ่งการชักตัวอย่างจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนแร่ที่จะส่งแต่ละครั้งอีกด้วย กล่าวคือแร่ที่ส่งราคาสูงมักจะส่งน้อย เช่น ๕ ตัน ส่วนแร่วราค่าต่ำมักจะส่งมากให้คุ้มค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ส่งแปรประมาณ ๑,๐๐๐ ตัน เป็นต้น

ตัวอย่างเช่นแร่ที่มีราคาค่อนข้างสูงไคเด่ แร่ซีไลท์ ในการชักตัวอย่างจะนำแร่มากองไว้บนผ้าใบ หรือลานคอนกรีตที่ไม่มีสิ่งเจือปน โดยจะใช้พลั่วตักจากกองหนึ่งไปยังอีกกองหนึ่ง เพื่อให้แร่ไคเด่คลุกเคล้าทั่วกัน จะใช้พลั่วตักแร่ข้างล่างเทไปยังส่วนบนของกองแร่ เมื่อไคเด่คลุกเคล้าแร่จนเห็นว่าไคเด่คลุกเคล้ากันดีแล้วจะตักใส่กระสอบบรรจุแร่ นำกระสอบบรรจุแร่ไปซึ่่งน้ำหนักแล้วบันทึกการชั่งแล้ว ในระหว่างที่ชั่งแร่ เจ้าหน้าที่จะนำหลาวทองเหลืองสำหรับชักตัวอย่างแทงจากบนลงล่างแล้วนำแร่ที่ชักไคเด่จากหลาวทองเหลือง เหลืองในกระสอบแร่ต่างหากซึ่งจะกระทำทุกกระสอบที่ซึ่่งน้ำหนักจนกระทั่งไคเด่ตัวอย่างแร่มาจำนวนหนึ่งนำตัวอย่างแร่ที่ไคเด่มาเข้าเครื่องแบ่งตัวอย่าง เครื่องแบ่งตัวอย่างจะแยกแร่ที่ไหลลงไปให้ไคเด่แบ่งออกเป็นสองส่วนน้ำหนักจะเท่ากัน โดยจะนำส่วนที่ไคเด่ที่เหลือให้ไคเด่ปริมาณน้ำหนักที่ต้องการนำไปเข้าห้องวิเคราะห์และสำหรับแบ่งให้ผูซื้ ผู้ขายเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

สำหรับแร่ที่มีราคาค่อนข้างต่ำ เช่น แบริท์ ฟลูออไรด์ เนื่องจากปริมาณส่งออกแต่ละครั้ง

เป็นจำนวนมากในการขังน้ำหนักและชักตัวอย่างแร จะกระทำโดยขังน้ำหนักรถยนต์บรรทุกก่อนบรรทุก และในขณะที่รถชัก ดักแร้ขึ้นรถบรรทุก การเก็บตัวอย่างจะกระทำในขณะที่รถชักแรมลงบนรถบรรทุก เช่น อาจกำหนดว่าจะเก็บตัวอย่างทุก ๆ รถชักครั้งที่แปด เมื่อชักขึ้นรถบรรทุก รถบรรทุกจะวิ่งไปขัง น้ำหนัก เจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกขังเมื่อชักถึงครั้งที่แปด รถชักจะดักเทกองไว้บนพื้น หลังจากนั้น แรม ที่ไถจะไถตัวรถชักอีก ตามจำนวนที่กองการ เพื่อส่งไปบดให้ละเอียด แล้วจึงนำไปเข้าห้องวิเคราะห์ แรม คอไป

๓.๒ ขนาดของแร ในการชักตัวอย่างแร ตำราที่กองการทำตัวอย่างขนาดเล็กน้อย เช่น แพนทาลิสท์ วูลแฟลม ซีไลต์ การชักตัวอย่างแรเพื่อนำไปวิเคราะห์แรมไม่จำเป็นต้องมาก ส่วนแรที่มี ขนาดใหญ่เช่น พลวง แรไรต์ หลูออไรต์ ปริมาณการเก็บตัวอย่างแรจะมาก ในการชักตัวอย่างแต่ละ ครั้ง ตัวอย่างที่เก็บมาจะเป็นคันรถบรรทุก เป็นต้น

๓.๓ ความจำเป็นในการชักตัวอย่าง ขึ้นอยู่กับการเจาะของผู้อยู่และผู้นาย ซึ่งการตกลง ทั้งถาวรอาจจะกระทำได้สองวิธีคือ วิธีแรก กำหนดให้ทำทั้งหมด ส่วนวิธีที่สองกำหนดทำเป็นเปอร์เซ็นต์ เช่น กำหนดให้ทำการขังตัวอย่างเพียงยี่สิบเปอร์เซ็นต์

ตัวอย่าง เช่น การตกลงให้ทำการชักตัวอย่างแรหลวงทั้งหมด หรือร้อยเปอร์เซ็นต์ สำหรับแรน้ำหนัก ๕๐ ตัน จะกระทำโดยบรรทุกแรในกระสอบ ๆ ละ ๕๐ กิโลกรัม จะมีจำนวน ๑,๕๐๐ กระสอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะแบ่งออกเป็น ๘ กอง ๆ ละ ๑๐ ตัน หรือ ๒๐๐ กระสอบ ตมงาน ส่วนหนึ่งจะนำแรแต่ละกองมาเทลงบนพื้นที่สะอาด ตมงานอีกส่วนหนึ่งจะทำหน้าที่เกลี่ยแรให้เป็นลักษณะ สีเหลี่ยมจัตุรัส หรือเป็นน้ำคานแก่สนที่ระอานวย ซึ่งจะไถเนื้อที่เกลี่ยแร ๑๐ x ๑๕ เมตร โดยมีความหนา ๒ - ๓ นิ้ว เจ้าหน้าที่ผู้ทำการชักตัวอย่างจะแบ่งบริเวณแรที่เกลี่ยไว้ออกเป็นช่อง ๆ จำนวน ๒๐ ช่อง โดยไถเชือกแบ่ง เมื่อแบ่งเป็นช่อง ๆ แล้วจะไถหัวดักแร่ออกจากแต่ละช่อง ๑ หัว ซึ่งจะ เท่ากับ ๒๐ หัวในแต่ละกอง น้ำหนักประมาณ ๕๐ กิโลกรัม จะกองไว้คางหาก แรมที่เหลือจะนำมารู ไล่กระสอบอีกครั้งในจำนวนกระสอบละ ๕๐ กิโลกรัม แล้วนำไปขังน้ำหนักทุก ๆ ๑๐ กระสอบ เจ้าหน้าที่ จะมีที่กองไว้ในขังน้ำหนัก สำหรับแรกองต่อไปจะกระทำแบบเดิมจนกระทั่งครบ ๘ กอง จะให้นำน้ำหนัก

จากการชักตัวอย่างประมาณ ๓ พันกว่า (หรือ ๒๐ - ๓๐ กระสอบ) นำตัวอย่างแร่ที่ได้ไปอยู่ที่โรงบด เพื่อนำแร่ไปวิเคราะห์หาเปอร์เซ็นต์แร่และความชื้น

การกำหนดบริษัทวิเคราะห์คนกลางในการเป็นตัวแทนทั้งสองฝ่าย จึงเป็นสิ่งสำคัญมากทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย มักจะใช้บริษัทวิเคราะห์คนกลางที่ได้รับความเชื่อถือจากทั้งสองฝ่าย โดยปกติถ้าตกลงกันแล้ว กำหนดการชำระเงินค่าแร่ออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

ก. การชำระเงินค่าแร่เพียงครั้งเดียว โดยใช้ผลการชั่งน้ำหนัก ชักตัวอย่าง และวิเคราะห์แร่ เมืองท่าขนทางหรือปลายทาง

ข. การชำระเงินค่าแร่ แบ่งออกเป็นสองครั้ง โดยใช้ผลการชั่งน้ำหนัก ชักตัวอย่าง และวิเคราะห์แร่ที่ขนทาง เป็นการชำระเงินขั้นต้นเสียก่อน เช่นประมาณ ๕๐ ถึง ๕๕ เปอร์เซ็นต์ เมื่อได้รับผลการชั่งน้ำหนัก ชักตัวอย่าง และวิเคราะห์แร่ที่ปลายทางเป็นการชำระเงินส่วนที่เหลือ

การทำเนิงานส่งออกทางธนาคาร

เมื่อผู้ส่งออกได้เจรจาทกลงซื้อขายแร่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว การตกลงในการชำระเงินกัน อาจะตกลงการชำระเงินโดยให้ผู้ซื้อเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตมายังผู้ขาย หรือส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินตามตัวและเอกสารก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อถือหรือความพอใจทั้งสองฝ่าย ผู้ส่งออกจะเกี่ยวข้องกับธนาคารดังนี้

๑. การรับชำระเงิน กระทำได้ ๒ วิธีคือ

๑.๑ การรับชำระเงินโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต ในกรณีที่ผู้ซื้อในต่างประเทศตกลงที่จะชำระเงินโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต ผู้ซื้อจะให้ธนาคารของตนเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตแจ้งมาทางธนาคารในประเทศไทย เพื่อแจ้งผู้ขาย เลตเตอร์ออฟเครดิตแบ่งเป็นชนิดใหญ่ ๆ ได้ ๒ ชนิด คือ ชนิดที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable) และชนิดที่เพิกถอนได้ (Revocable) ชนิดที่เพิกถอนได้ (Revocable) ย่อมสามารถแก้ไข หรือยกเลิกเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้รับประโยชน์ทราบล่วงหน้า ชนิดที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable) นั้นจะเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลง

เงื่อนไขใดก็ตามเมื่อได้รับความยินยอมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สำหรับเช็คเดอริฟเคอเรติฟที่เพิกถอนไม่ได้นั้นอาจจะเป็นชนิดที่ยืนยัน (Confirm) โดยธนาคารในประเทศซึ่งเป็นผู้แจ้งการเปิดเช็คเดอริฟเคอเรติฟหรือธนาคารอื่นใดในต่างประเทศก็ได้ การยืนยันนี้มีผลผูกพันธนาคารที่ให้คำยืนยัน ถ้าผู้ส่งออกได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเช็คเดอริฟเคอเรติฟครบถ้วนทุกประการแล้ว ธนาคารนั้นเป็นผู้ประกันว่าจะมีการชำระเงินโดยไม่ผิดพลาด ซึ่งนับว่าเป็นการที่ยิ่งขึ้นไปอีกในแง่ของผู้ส่งออก

เช็คเดอริฟเคอเรติฟที่เพิกถอนไม่ได้ชนิด คือ ชนิดที่หมุนเวียนกลับคืนถึงเดิม (Revolving) ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ กรณีให้เวลาหมุนเวียน เช่น กำหนดวงเงินตามตัวไว้ ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์ให้เบิกใช้ใน ๑ เดือน ถ้าเบิกไม่ทันก็ให้เวลาต่อไปเรื่อย ๆ ครึ่งละ ๑ เดือน จนกว่าจะหมดอายุเช็คเดอริฟเคอเรติฟ หรืออีกกรณีหนึ่งให้จำนวนเงินหมุนเวียน เช่น กำหนดเวลาไว้ ๒ เดือนภายในระยะเวลานี้จะส่งออกไปกี่ครั้ง ก็สามารถเบิกเงินภายในวงเงินที่กำหนด สำหรับการเบิกเงินแต่ละครั้ง เมื่อได้เบิกไปแล้วถ้ายังมีการส่งออกอีกหลาย ๆ ครั้ง ก็สามารถเบิกได้ครั้งแล้วครั้งเล่าจนกว่าจะหมดอายุของเช็คเดอริฟเคอเรติฟ ซึ่งจะใช้ในกรณีที่ตกลงขายแร่จำนวนมากและตกลงส่งเป็นงวด ๆ การใช้เช็คเดอริฟเคอเรติฟชนิดนี้ ไม่ต้องทำให้ลูกค้าต้องเปิดเช็คเดอริฟเคอเรติฟใหม่เมื่อส่งของแล้ว

นอกจากนี้ก็มีเช็คเดอริฟเคอเรติฟที่โอนได้ (Transferable) ซึ่งผู้รับประโยชน์ตามเช็คเดอริฟเคอเรติฟที่คนแรกอาจจะขอให้ธนาคารผู้แจ้งการเปิดเป็นผู้สลักหลังโอนให้กับผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ส่งออกจริงได้ กรณีนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้รับประโยชน์คนแรกไม่มีสินค้า หรือทำหน้าที่เป็นคนกลางหรือเป็นนายหน้า การโอนจะโอนทั้งหมดเพิ่มจำนวนในเช็คเดอริฟเคอเรติฟ หรือจะแบ่งโอนเป็นหลายรายในครั้งเดียว หรือแบ่งโอนเป็นหลายครั้งก็ได้ในทุกกรณี ผู้ที่ได้รับโอนไม่มีสิทธิจะโอนต่อไปให้อีกจำนวนเงินที่โอนอาจจะน้อยกว่าจำนวนในเช็คเดอริฟเคอเรติฟก็ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นกำไร หรือค่านายหน้าของผู้รับประโยชน์คนแรก

เช็คเดอริฟเคอเรติฟที่มีเงื่อนไขตัวแดง (Red Clause) เป็นอีกชนิดหนึ่งที่มีความ

สำคัญยิ่งสำหรับธนาคารที่ระดมทุนหมุนเวียนสำหรับจัดซื้อสินค้า ซึ่งมีเงื่อนไขพิเศษอนุญาตให้ธนาคารผู้แจ้งการเปิดทกลงจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้ขายก่อนที่จะส่งมอบเอกสารต่าง ๆ เช่น Bill of Lading วิธีการนี้เป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกโดยฝ่ายผู้ซื้อในต่างประเทศเป็นผู้จัดการเอง เมื่อมีการส่งสินค้าออกไปจริง ๆ แล้วก็จะหักค่าใช้จ่ายจำนวนที่ทกลงจ่าย (ซึ่งอาจจะรวมทั้งดอกเบี้ยด้วยอีกต่างหาก)

เมื่อผู้ขายได้รับเช็คเตอร์ออฟเครดิทที่เบิกมาเป็นคาสินค้า เพื่อความสะดวกของผู้ส่งออกเองควรตรวจสอบรายละเอียดต่าง ๆ ในเช็คเตอร์ออฟเครดิทนั้นทันทีที่ได้รับ เพราะถ้ามีอะไรขาดตกบกพร่องหรือไม่ตรงกับสัญญาซื้อขายที่ทำไว้ หรือมีเงื่อนไขข้อกำหนดที่ผู้ส่งออกคิดว่าจะปฏิบัติตามไม่ได้ ผู้ส่งออกจะขอติดต่อบัญชีขอแจ้งให้ธนาคารในต่างประเทศแก้ไข (Amendment) ทันทีซึ่งที่จะต้องตรวจสอบในเช็คเตอร์ออฟเครดิทดังกล่าวมีดังนี้

๑. ชื่อและคำมอที่อยู่ที่ของผู้ส่งออก ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) ตามเช็คเตอร์ออฟเครดิทที่ปรากฏถูกต้องหรือไม่ ถ้ามีความผิดพลาด เช่น ตัวสะกดผิด จะต้องหักวงทันที
๒. จำนวนเงินที่เบิกมาครบถ้วน เพียงพอตามที่ตกลงหรือไม่ เช่น กรณีแรพวงตกลงซื้อขาย Sb อย่างต่ำ ๕๕ % ถ้าเปอร์เซ็นต์แรพวงขึ้นเป็น ๖๐ % จำนวนเงินในเครดิทเพียงพอหรือไม่
๓. เงื่อนไขในการจ่ายเงินตรงตามที่ตกลงหรือไม่ เช่น เงื่อนไขที่ตกลงเป็นราคา เอฟ.ไอ.บี กรุงฯ ถ้าเปิดเช็คเตอร์ออฟเครดิทมาเป็น ซี.ไอ.เอฟ. ก็ถือว่าไม่ถูกต้อง หรือเงื่อนไขในการชำระเงินเช่นจ่ายเงินเมื่อเห็น (At Sight) หรือ จ่ายมีกำหนดระยะเวลาหลังจากเมื่อเห็น (After Sight)

เกี่ยวกับเรื่องนี้พึงสังเกตว่าใน L/C ใช้คำว่า "ประมาณ (About)" กับจำนวนเงินหรือจำนวนสินค้าก็ตาม ให้ถือว่าจำนวนเงินหรือจำนวนสินค้านั้น จะสูงหรือต่ำกว่าที่ระบุไว้ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐

๔. เงื่อนไขการส่งมอบสินค้าตรงตามที่ตกลงหรือไม่
๕. มาตรฐานการกำหนดเปอร์เซ็นต์ของแรพวงตามสัญญาซื้อหรือไม่
๖. กำหนดเวลาที่ระบุให้ส่งเรือ (Shipping Date) หรือสำหรับยื่นเอกสารขายต่อธนาคาร (Expiry Date) นั้น ผู้ส่งออกจะได้อะไรหรือไม่
๗. ท่าเรือปลายทางถูกต้อง และทำได้หรือไม่ ยอมให้ส่งสินค้าเป็นจวค ๆ หรือให้ส่ง

คราวเดียว (Partial Shipment) ขอมให้มีการถ่ายสินค้าจากลำหนึ่งไปขึ้นเรืออีกลำหนึ่งในระหว่างทางไ้หรือไม (Transshipment)

๔. เงื่อนไขกำหนดเกี่ยวกับการประกันภัยความเสี่ยงที่ตกลงกันหรือไม่ ในเรื่องนี้ผู้ส่งออกจะต้องไม่ถือว่า สำหรับเงื่อนไขที่ผู้ถึงความเสี่ยงหลาย ๆ อย่างนั้น ผู้ส่งออกจะต้องจ่ายเบี้ยประกันสูง หรือต่ำต่างกันไป

๑.๒ การรับชำระเงิน เก็บเงินตามตัวและเอกสาร ในบางกรณีผู้ซื้ออาจจะไม่เปิดให้กับผู้ส่งออก เนื่องจากเหตุผลบางประการ ผู้ส่งออกก็จำเป็นต้องออกตัวแลกเงิน (Bill of Exchange) เพื่อส่งให้ธนาคารไปเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ โดยผ่านทางธนาคารในต่างประเทศ อีกข้อหนึ่ง ถ้าผู้ส่งออกส่งสินค้าโดยทางเรือ มีวิธีหนึ่งซึ่งผู้ส่งออกทำได้โดยมีอำนาจควบคุมเต็มที่ไม่ว่าสินค้าจะไปถึงมือใครและหรืออย่างไร โดยการขอให้ธนาคารของผู้ส่งออกส่งเอกสารไปเรียกเก็บจากลูกค้าโดยผ่านทางธนาคารในต่างประเทศ ให้ความคุ้มครองการส่งมอบสินค้าให้ถึงมือผู้ซื้อ โดยขอชำระเงินจากผู้ซื้อทันที ในกรณีเช่นนี้ ผู้ส่งออกไม่ระบุชื่อผู้ซื้อในตราสั่งของทางเรือให้กับผู้ซื้อ (Consignee) สินค้า แต่ให้วิธีที่เรือออกตามคำสั่ง (To Order) แทน

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินตามตัวมี ๒ วิธีด้วยกัน

๑. เมื่อผู้ซื้อจะรับเอกสารไปออกของจากธนาคารต้องชำระเงินแล้ว เรียกว่า Document Against Payment (D/P)

๒. เมื่อผู้ซื้อจะรับเอกสารไปออกของได้ทันทีที่รับรองตัว โดยยังไม่ต้องชำระเงินเรียกว่า Document Against Acceptance (D/A)

๒. การควบคุมปริวรรตเงินตรา ตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินพุทธศักราช ๒๔๔๕ ซึ่งมีกฎกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนและธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ กันเป็น "ธนาคารรับอนุญาต" ของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินอีกข้อหนึ่งหน้าที่ของธนาคารรับอนุญาตที่ก็คือ ให้นำทุกอย่างเป็นไปคามที่การควบคุมการแลกเปลี่ยน

เงินที่ที่กำหนดไว้

ตามปกติแล้วในการส่งออกที่มีมูลค่าเกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ออกนอกประเทศผู้ส่งออกต้องมีใบ
 สู่ทวิแบบ ต.ป. ๒ เพื่อเป็นการควบคุมปริมาณเงินตราออกและผู้ส่งออกจะนำแรงลงเรือ และก่อน
 ทำการขออนุญาตนำสินค้าออก ผู้ส่งแร่ออกนอกราราชการจะคงทำใบสู่ทวิแบบ ต.ป. ๒ ซึ่งเป็น
 แบบฟอร์มที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการส่งออกเพื่อนำขึ้นต่อกรมศุลกากร เพื่อขออนุญาต
 ทำการส่งออก โดยผู้ส่งแร่ออกจะนำใบกำกับราคาสินค้า (Invoice) จำนวน ๒ ฉบับ สัญญา
 หรือรายชื่อหรือเลขที่ขอพ.เค.ร.ท. และใบอนุญาตขนแบบแร ๒๘ ไปให้ธนาคารธนาคารจะตรวจสอบ
 เห็นว่าถูกต้องแล้วก็จะประทับตราพร้อมลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อของธนาคาร แล้วมอบ
 ฉบับให้ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ส่วนฉบับที่ต่าง ๆ ยังอยู่ที่ธนาคารนั้น

แบบฟอร์มใบสู่ทวิแบบ ต.ป. ๒ ประกอบด้วย ๔ ฉบับ คือ ฉบับที่สี่ขาว คู่มือสี่เหลือง
 สี่เขียว สี่ชมพู และสำเนาสีขาว เมื่อได้รับอนุญาตแล้วที่ฉบับที่สี่ขาวส่งให้ผู้นำส่งไปยื่นต่อกรม-
 ศุลกากร คู่มือสี่เหลืองนำส่งส่วนการควบคุมปริมาณ คู่มือสี่ชมพูและเขียว ธนาคารที่แทนกับอนุญาต
 เก็บไว้เพื่อสำเนาการรับซื้อเงินตราต่างประเทศ แล้วส่งไปให้ส่วนการควบคุมปริมาณพร้อมทั้งรายงาน
 แบบ ต.ป. ๑๑๘ (รายงานประจำวันแสดงการซื้อขายเงินตราต่างประเทศทั้งที่และล่วงหน้าและฐานะ)
 สำเนาสีขาวธนาคารกับอนุญาตเก็บไว้

ในแบบฟอร์มใบสู่ทวิแบบ ต.ป. ๒ ผู้ส่งออกจะคงกรอกข้อความคำหน้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
 ชื่อและที่อยู่ธนาคารรับอนุญาต ชื่อและที่อยู่ผู้ซื้อในต่างประเทศ วิธีโอนเงินตราต่างประเทศกำหนด
 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่ขายเหมือนกันกับข้อความในใบกำกับราคาสินค้าโดยแสดงราคา เอฟ.
 ไอ. บี. กรุงเทพฯ

๓. การเตรียมเอกสารเพื่อขายกับธนาคาร เมื่อผู้ส่งออกจักส่งสินค้าออกแล้ว ผู้ส่งออกต้อง
 เตรียมเอกสารเพื่อขอรับเงินจากธนาคาร ซึ่งเอกสารสำคัญในการส่งออกมีดังนี้

๑. ทิวแลกเงิน (Bill of Exchange) จัดทำขึ้นโดยจำนวนเงิน จะต้องตรงตาม

ที่ปรากฏในใบกำกับราคาสินค้า (Invoice) และจะมีข้อความว่า "DRAWN UNDER IRREVOCABLE DOCUMENT CREDIT NUMBER OF BANK DATED

๒. ใบกำกับราคาสินค้า (Invoice) เป็นเอกสารที่ผู้ส่งออกแสดงรายละเอียดของสินค้าในใบนี้จะมีการแจ้งเครื่องหมาย (Shipping Mark) รายการ ชื่อสินค้า จำนวน น้ำหนัก ราคาต่อหน่วย ราคารวม ชื่อลูกค้าที่ซื้อสินค้า ชื่อพาหนะที่ส่งสินค้า ตลอดจนรายละเอียดอื่น ๆ ที่ลูกค้าควรทราบ แบบฟอร์มของตนเอง (ตามรูปที่ ๒)

๓. ใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading) เป็นเอกสารที่บริษัทเรือ (Shipping Company) ออกให้แก่ผู้จัดส่ง (Shipper) ไว้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการที่ตนรับคำสั่งในการส่งสินค้า ที่ได้รับมอบหมายจากลูกค้าหนึ่งไปยังอีกลูกค้าหนึ่ง อนันท์ พิทยาวิวิธ กล่าวไว้ว่า

ใบตราส่งสินค้าทางเรือมีสาระสำคัญในตัว แยกได้เป็น ๓ ประการคือ

- ๑. ใบรับ (Receipt) แสดงรายการสิ่งของที่ทำการขนส่ง
- ๒. เป็นสัญญา (Contract) ระหว่างผู้ส่งและผู้รับขนส่ง ถ้าผู้รับขนส่งจะดำเนินการส่งและขนส่งของไปยังเมืองท่าปลายทางที่ปลายทาง และจัดส่งมอบสิ่งของให้แก่ผู้รับตามคำสั่งของผู้ส่ง
- ๓. เป็นเอกสารแสดงสิทธิของผู้ส่ง (Document of Title) ถือเป็นเอกสารแสดงสิทธิ ใบสินค้า และโอนสิทธิอื่น ๆ กันได้

ปกติใบตราส่งสินค้าทางเรือมีอยู่ ๓ ฉบับ ทุกฉบับมีข้อความเหมือนกัน และมีลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัทเรือ ใบตราส่งสินค้าทางเรือที่ออกเป็นฉบับนี้ แต่ละฉบับมีความสำคัญเท่า ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแสดงกรรมสิทธิ์ในสินค้าที่ขนส่ง ฉะนั้น ผู้ส่งออกจึงจำเป็นต้องตรวจสอบให้แน่ชัดว่า ได้รับไว้ทุกฉบับพร้อมด้วยสำเนาสำหรับเก็บไว้เป็นหลักฐานทั้งที่ตัวผู้ส่งออกเองและที่ธนาคาร เมื่อนำเอกสารไปขาย

ถ้าเป็นการซื้อขายสินค้าโดยให้เช็คเตอร์ออฟแคชเชอร์ จะมีการกำหนดไว้ว่าในใบตราส่งสินค้า

ทางเรือ ต้องระบุว่าสินค้าที่ขนส่งนั้น ๆ จะมอบให้ตามคำสั่งของผู้ใด ผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข
 ให้ถูกต้อง แต่การในการซื้อขายกันโดยไม่ใช้เลตเตอร์ออฟเครดิท เช่น ตกลงกันว่าให้ส่งตัวแลกเงิน
 ไปเรียกเก็บผ่านธนาคาร ในกรณีนี้ ผู้ส่งออกจะต้องให้วิธีที่เรือระบุไว้ในใบตราส่งสินค้าทางเรือ
 (Bill of Lading) ว่าสินค้าก็ไปตรงตาม "ตามคำสั่งของผู้ส่ง" (To order of shipper)
 หรือ "ตามคำสั่ง (To order)" ซึ่งมีความหมายเหมือนกันคือ กรรมสิทธิ์ในสินค้านั้นยังเป็นผู้
 ส่งออก และจะโอนเปลี่ยนมือได้ด้วยการสลักหลังใบตราส่งสินค้าทางเรือนั้น

ธนาคารจะยอมรับใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading) เมื่อมีข้อความว่า
 ใ้ได้รับของขึ้นเรือแล้ว "Shipped on Board" หรือ Loaded on Board เท่านั้น ข้อความ
 นี้ถ้าใช้พิมพ์ หรือตราประทับ หรือเขียนลงไปจะต้องมีลายมือชื่อของผู้ลงนามในใบตราส่งสินค้าทางเรือ
 กำกับทุกครั้งไม่ นอกจากนี้ใบตราส่งสินค้าต้องไม่มีข้อความระบุว่าสินค้าขาด หรือเสียหายเรียกว่า
 "Clean Bill of Lading" หมายความว่า สินค้าส่งเรือในสภาพที่เรียบร้อยทุกประการ

สิ่งที่ผู้ส่งออกจะต้องตรวจดูเสียก่อนอีกอย่างหนึ่ง คือ ข้อความที่บริษัทเรือแจ้งลงไปใบตรา
 ส่งสินค้าทางเรือ เกี่ยวกับการระวางเรือ หากผู้ส่งออกเป็นผู้จ่ายการระวางเรือเอง ต้องระบุข้อความว่า
 "ชำระการระวางแล้ว (Freight Prepaid) "

๘. กรมธรรม์ประกันภัย หรือใบสุทธิประกันภัย (Insurance Certificate)

ในกรณีที่ส่งสินการาคา C.I.F. แล้ว การประกันภัยจะจัดทำโดยผู้ส่งออกเป็นผู้รับ
 ประโยชน์แล้วผู้ส่งออกจึงคอยสลักหลังโอนสิทธิ์นี้ต่อบริษัทหนึ่ง วงเงินค่าสินไหมทดแทนจะต้องเท่ากับที่
 ตกลงกันไว้หรือเท่ากับที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิท ซึ่งตามปกติจะประกันภัยสูงกว่าราคาที่แสดงไว้
 ในใบแจ้งราคาสินค้า (Invoice) เช่น ๑๑๐% ของมูลค่าในใบแจ้งราคาสินค้า และความคุ้มครอง
 จะต้องครอบคลุมตลอดระยะเวลาขนส่ง ซึ่งที่ตรวจตราดูในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยนี้ นอกจาก
 รายละเอียดของสินค้า วงเงิน และความคุ้มครองแล้วจะต้องตรวจสอบลายเซ็นของบริษัทผู้รับประกันภัย
 และจำนวนฉบับซึ่งจะต้องครบถ้วนตามระบุ การเวียนกรอ้งค่าเสียหายจะเวียนกรอ้งตามที่ระบุในเลตเตอร์

ออฟเคเรติก เชน การเรียกรองค่าเสียหายในประเทศของผู้ซื้อ

สาระสำคัญอีกอย่างหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัยก็คือ จะให้คุ้มครองภัยเล็กน้อยเพียงไร ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามที่ตกลงกันไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในเลขที่ออฟเคเรติก กล่าวโดยย่อ ความคุ้มครองนี้จะลดหลั่นกันลงไปจากน้อยไปหามาก (ซึ่งหมายความว่า ผู้ส่งออกต้องจ่ายเบี้ยประกันจากน้อยไปหามากด้วย) ดังนี้

๘.๐ F.P.A., War, S.R.C.C. (Free From Particular Average, War, Strike, Riot & Civil Commotion) คุ้มครองภัยร้ายแรงที่เกิดกับเรือ แต่ไม่คุ้มครองความเสียหายแต่มางส่วน เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดการเกยตื้น จม ไฟไหม้ หรือเรือชนกัน และคุ้มครองหนีพ้อที่สูญหายไปในช่วงชนชั้นชนลง คุ้มครองสงครามในระหว่างที่ของยังอยู่บนเรือ และคุ้มครองภัยที่เกิดจากการนัดหยุดงาน การก่อการจลาจล และการก่อความไม่สงบของพลเรือน

๘.๑ W.A., War, S.R.C.C. (With Average, War, Strike, Riot, & Civil Commotion) คุ้มครองตามข้อ ๐ ทั้งหมด และรวมถึงภัยจากการสูญเสียบางส่วน เนื่องจากคลื่นลมและจากการถูกน้ำทะเลกัดเซาะ

๘.๒ W.A., T.P.N.D., War, S.R.C.C. (With Average, Theft, Pilferage, Non - Delivery, War, Strike, Riot & Civil Commotion) เหมือน ข้อ ๑ และรวมถึงภัยจากการที่หนีพ้อทั้งชิ้นถูกขโมย ถูกงัดแงะ และส่งไม่ถึง

๘.๓ All Risks, War, S.R.C.C. คุ้มครองทั้งหมดจากการพายุ หรือบวมสลายเสียหายอันเนื่องมาจากเหตุภายนอก ซึ่งรวมถึงความเสียหายจากการถูกน้ำฝน น้ำจืด การแตกหัก เบื่อน้ำมัน หรือติดกับสินค้าอย่างอื่น ฯลฯ

วันที่ที่ลงในกรมธรรม์ประกันภัยหรือใบสุทธิประกันภัยนี้ จะต้องเป็นวันเดียวกันกับวันที่ในใบตราส่งของทางเรือหรือก่อนวันที่ในใบตราส่งของทางเรือจะเป็นวันที่ตั้งในใบตราส่งของทางเรือไม่ได้

๕. เอกสารอื่น ๆ ที่ใช้กันเป็นประจำในการส่งสินค้าแระออกนี้

๕.๑ รายการหีบห่อสินค้า (Packing List)

๕.๒ ใบรับรองแหล่งกำเนิด (Certificate of Origin) อาจระออกโดย
หน่วยราชการหรือผู้ส่งออกเลยก็ได้ แล้วแต่จะตกลงกัน หรือ L/C ระบุไว้

๕.๓ ใบรับรองน้ำหนัก (Certificate of Weight) ส่วนมากบริษัทตรวจสอบ
จะเป็นผู้ชั่งน้ำหนักแรกที่ใครตรวจสอบจะระบุน้ำหนักต่าง ๆ กัน เช่น Gross Weight, Net
Weight, Net Dry Weight

๕.๔ ใบรับรองชักตัวอย่าง (Certificate of Sampling) ส่วนมากบริษัท
ตรวจสอบจะเป็นผู้ออกรับรองการชักตัวอย่างแรกที่ระบุไว้ และวิธีการชักตัวอย่าง

๕.๕ ใบรับรองการวิเคราะห์แร่ (Certificate of Assaying) บริษัทผู้
ตรวจสอบหรือผู้ส่งออก ออกใบรับรองผลวิเคราะห์แร่ตาม L/C ใ้ระบุไว้ เช่นแร่พลวงจะวิเคราะห์
แร่ Sb, As, Pb, S แร่ซีไลต์จะวิเคราะห์ WO_3 , Sn, MoO_3 แร่แทนทาลัมจะวิเคราะห์
 Ta_2O_5 , Sn เป็นต้น

๕.๖ ใบรับรองการรมยาฆ่าเชื้อ (Certificate of Fumigation) ใช้สำหรับ
การรมยาฆ่าเชื้อโรค เช่น L/C ระบุให้รมยาฆ่าปลวกสำหรับไม้รองแร่

พิธีการศุลกากรเกี่ยวกับการส่งออก

เมื่อได้ดำเนินการซื้อขายแร่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้รับเลขที่ออพเพอเรทหรือสัญญา
ซื้อขายจากธนาคาร ผู้นำแร่ออกนอกราชอาณาจักรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายแร่แล้ว ยังต้องปฏิบัติตาม
ระเบียบพิธีการศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากรซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ ว่า "ก่อนที่จะส่งของ
ใด ๆ ออกนอกราชอาณาจักร ผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมาย
อื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้องและเสียภาษีอากรครบถ้วนหรือวาง
เงินไว้เป็นประกัน การขวางเงินประกันให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด"

การส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร ผู้ส่งออกต้องยื่นใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการค้า
(แบบที่ ๓๐) ต่อกองพิธีการศุลกากร กรมศุลกากร ทั้งนี้ลักษณะและการสำแดงรายการในใบขนสินค้า

ตลอดจนวิธีการปฏิบัติเป็นลำดับดังต่อไปนี้คือ

๑. ลักษณะใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการค่า ใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการค่าเป็นแบบพิมพ์ของกรมศุลกากร^๑ ประกอบด้วยเอกสาร ๑ ชุด จำนวน ๖ ฉบับ จะต้องมีคำสั่งแจงรายการดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ของของที่มีกำเนิดในประเทศหรือของที่มีกำเนิดในต่างประเทศถ้าคิด ถ้าเป็น
- แร่มกำเนิดในประเทศไทยก็ลงค่าของไว้ในช่อง C1 ของที่มีกำเนิดในประเทศ
- ๑.๒ ชื่อเรือคือชื่อเรือต่างประเทศลำที่จะรับบรรทุกจำนวนนั้นออกไปต่างประเทศ
- ๑.๓ วันเรือออก ตามปกติของแจ้งวันเรือออกจริง วันเรือออกที่แจ้งไว้ล่วงหน้าก็
- ผวนผันให้ใช้ได้เช่นแจ้งว่าเรือออกวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่เรือออกจริง
- ก่อนวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ หากแจ้งไว้ว่าเรือออกวันที่ ๒๑ ตุลาคม
- พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่ยังบรรทุกขึ้นเรือต่างประเทศไม่แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๑
- ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ไม่นำส่งออกต้องยื่นคำร้องขอแฉวันเรือออกต่องานพิธี
- การส่งออก กองพิธีการศุลกากร ก่อนการแจ้งวันเรือออกไว้ล่วงหน้าจะแจ้งได้
- ไม่เกิน ๒๑ วัน นับแต่วันที่ขึ้นใบขนสินค้า และทั้งนี้จะแจ้งวันเรือออกหลังวันหมด
- อายุใบขนผูกขาดขนแร่ไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะไม่เกิน ๒๑ วัน ก็กล่าวข้างบน เช่น
- ใบขนผูกขาดขนแร่หมดอายุในวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ก็ต้องแจ้งวันเรือ
- ออกได้ไม่เกินวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึงแม้ว่าจะยื่นใบขนสินค้าเพื่อผ่าน
- พิธีการศุลกากรในวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และไม่เกิน ๒๑ วัน นับแต่วันที่
- ยื่นใบขนสินค้าก็ตาม
- ๑.๔ อัตราแลกเปลี่ยนของค่าตงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามที่ไ้มีการ
- สัญญาซื้อขายในสกุลนั้น ๆ เป็นเงินบาทไว้ เช่น ทำสัญญาซื้อขายกันเป็นเงินสกุล
- ดอลลาร์สหรัฐ ก็ต้องแจ้งอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสกุล US \$
- เป็นค่าเงินบาท โดยยึดจำนวนในอัตราแลกเปลี่ยนตามที่กรมศุลกากรได้ประกาศ

^๑กรมศุลกากร, หนังสือคู่มือกองตรวจสินค้าขาออก (กรุงเทพมหานคร : อักษรสารการพิมพ์, ๒๕๒๑)

แจ้งให้ทราบเป็นประจำเดือน

- ๑.๕ ขายเป็นยังประเทศ ต้องสำแดงชื่อประเทศที่ได้มีทำสัญญาตกลงซื้อขายกัน และมีต้องเป็นประเทศ หรือเมืองที่ต้องส่งสินค้าเสมอไป เช่นทำสัญญาตกลงซื้อขายกันที่ประเทศไทย แต่แนวโน้มจะส่งไปยังประเทศอื่น เช่นนี้ ในของขายไปยังต่างประเทศ ต้องสำแดงว่า "ประเทศไทย" เป็นต้น
- ๑.๖ เครื่องหมายและเลขหมาย ต้องสำแดงเครื่องหมายและเลขหมายที่ปรากฏอยู่บนกระสอบแร และจะอยู่ตอนใดของกระสอบแรก็ได้ลงในใบขนสินค้า และเครื่องหมายและเลขหมายนี้จะต้องสำแดงให้ตรงกับที่สำแดงไว้ในบัญชีราคาสินค้าด้วย
- ๑.๗ จำนวนและลักษณะหีบห่อ ต้องแยกเป็นแต่ละรายการตามชนิด และเมื่อรวมจำนวนเป็นตัวเลขแล้ว ก็ต้องมีขอยกรวมเป็นคำอธิบายกำกับไว้ด้วยเสมอไป พร้อมกับสำแดงว่าเป็นกระสอบหรือ Bags เป็นต้น
- ๑.๘ ปริมาณ ต้องสำแดงน้ำหนักต่อหนึ่งกระสอบว่า เป็นน้ำหนักอันแท้จริงเท่าใด โดยแจ้งเป็นกิโลกรัม และเป็นน้ำหนักสุทธิของแรแต่ละกระสอบ
- ๑.๙ น้ำหนักสุทธิ ต้องสำแดงน้ำหนักขอยกรวมสุทธิของแรทั้งหมดที่ส่งออก โดยแจ้งเป็นกิโลกรัม หรือเมตริกตัน ก็ได้
- ๑.๑๐ ชนิดของ ต้องสำแดงชนิดของแรแต่ละชนิดที่ส่งออกโดยแยกออกเป็นแต่ละรายการแต่ละชนิดของแร พร้อมกับควยสำแดงราคาประกาศในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยที่กรมศุลกากรได้ประกาศเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินเงินอากรขาออก
- ๑.๑๑ ประเทศปลายทาง ต้องสำแดงชื่อประเทศที่จะส่งแรนั้นไป
- ๑.๑๒ ราคาตามเอกสารการค้า (F.O.B.) ในข้อนี้ได้แบ่งออกเป็นช่องย่อย ๒ ช่อง คือ
 - (ก) ของเงินตราต่างประเทศ คือ ต้องสำแดงขอยกรวมราคาที่ได้มีการทำสัญญาตกลงซื้อขายเป็นเงินตราต่างประเทศ

(ข) ของเงินบาท คือของสำแดงขอรวมเป็นเงินบาทที่ได้คิดคำนวณตามอัตรา
แลกเปลี่ยนดังกล่าวใน (๘)

- ๑.๑๓ ประเภทที่หักอัตราและอัตราอากร สำแดงประเภทที่หักและอัตราอากร ตามที่ได้
กำหนดไว้ในพระราชกำหนดที่หักอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ เช่นแร่ดีโลท์จะ
สำแดงประเภทที่หักอัตราและอัตราอากร
- ๑.๑๔ รหัสประเภทการค้าปลีกและรายการ คือของสำแดงเลขรหัสประเภทการค้า
ตามที่กำหนดไว้ในประมวลบัญชีการ เช่น การส่งสินค้าแร่ดีโลท์ออก ก็ต้อง
สำแดงรหัสประเภทที่ ๐๑๔๐ อัตรา ๑๐%
- ๑.๑๕ รายรับ ในเรื่องนี้หมายถึง ราคาซื้อขายที่ได้ทำสัญญาตกลงไว้ ซึ่งนำมาจาก (๑๖)
ข. มานับที่ลงในของนี้ รายรับสุทธิที่จะได้ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณภาษีการค้าต่อไป
- ๑.๑๖ อัตราภาษีการค้า ของสำแดงอัตรา ๑๐% (สำหรับกรณีส่งออก)
- ๑.๑๗ ภาษีการค้า คือสำแดงขอเงินภาษีการค้าที่ได้คำนวณได้ตามข้อ (๑๔) ทั้งส่วน
ลดและขอภาษีการค้าที่ได้หักส่วนลดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ประกาศกำหนด คือ สำแดงจำนวนเงินส่วนลดภาษีการค้า ๒% ของขอเงินภาษี
การค้าทั้งหมด แล้วนำไปหักออกจากขอเงินภาษีการค้าที่คำนวณได้ ที่เหลือคือ
ขอเงินภาษีการค้าที่จะต้องชำระจริง
- ๑.๑๘ ขอภาษีอากรทั้งสิ้น คือสำแดงขอรวมเป็นเงินภาษีอากรที่จะต้องชำระทั้งสิ้น
แบ่งออกเป็นของขอย ๆ คือ
(ก) ของภาษีการค้า คือสำแดงขอเงินภาษีการค้าที่คำนวณได้จาก (๑๗)
(ข) ภาษีบำรุงเทศบาล คือสำแดงขอเงินที่คำนวณได้จาก ๑๐% ของภาษีการค้า
ที่ต้องชำระจาก (๑๗)
- ๑.๑๙ "รวม" ให้สำแดงขอรวมของทั้ง ๒ ของที่กล่าวมาแล้วไว้ในของนี้
- ๑.๒๐ ข้อผู้ส่งออก ทะเบียนการค้าเลขที่ ที่ตั้งสถานการค้าและเลขหมายโทรศัพท์ ก็ต้อง
สำแดงไว้ให้กรมถ่วงดุลของความเป็นจริง

- ๑.๒๑ ลายมือชื่อผู้ส่งออก สำหรับลงลายมือชื่อผู้ยื่นใบขนสินค้า คือ เจ้าของห้างร้าน
ผู้จัดการบริษัท กรรมการบริษัท หรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี
- ๑.๒๒ วันที่ คือวันที่ยื่นใบขนสินค้า เพื่อยืนยันการศุลกากร

๒. การตรวจรังแร่ เมื่อใบขนสินค้าผ่านการตรวจสอบขั้นต้นแล้ว ก่อนชำระภาษี ผู้ส่งออก
หรือตัวแทนจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจรังแร่ก่อน

สถานที่ตรวจรังแร่ ต้องเป็นสถานที่ซึ่งกรมศุลกากรได้ขออนุมัติให้เป็นโรงเก็บแร่ โดยมีแผนผัง
กำหนดเขตสำหรับเป็นที่ตรวจรังแร่และบรรจุ นอกเหนือจากนี้อาจระหว่ากการตรวจรังที่ท่าศุลกากร (กองตรวจ
สินค้าขาออก) หรือเขตท่าเทียบท่าเรือ สำหรับเป็นที่ขนถ่ายและบรรจุสินค้าได้ สถานที่ซึ่งได้รับอนุมัติ
ให้เป็นโรงเก็บแร่ เป็นการอนุญาตให้ใช้เฉพาะผู้ที่ขออนุญาตเท่านั้น มิใช่เป็นการอนุมัติโดยทั่ว ๆ ไป
ซึ่งผู้ส่งออกรายอื่น ๆ จะใช้เป็นสถานที่ตรวจรังแร่ไม่ได้ เช่น โรงแร่ของบริษัท เลียงเจียง จำกัด
บริษัทเลียงเจียงจำกัดเท่านั้นที่จะใช้เป็นสถานที่สำหรับตรวจรังแร่ได้ ผู้ส่งออกรายอื่น ๆ จะนำแร่มา
ตรวจรังไม่ได้โดยเด็ดขาด โรงเก็บแร่ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นคลังสินค้า (Bond) สำหรับเก็บแร่ที่ยาน
การตรวจรังแร่แล้ว เพื่อรอการบรรจุโดยเรือออกและตราครุฑของกรมศุลกากรประทับไว้ที่ประตูคลัง
สินค้าก็ไม่ต้องมีการคุมเข้า แต่ถ้ามิได้มีการนำเข้าเก็บคลังแล้ว ก็จะต้องมีการคุมเข้าไว้ทุกรายจนกว่า
จะได้ออกไปบรรจุขึ้นเรือต่างประเทศ

การตรวจรังแร่นอกสถานที่อื่นมิใช่เป็นโรงเก็บแร่อันได้รับอนุมัติจะต้องยื่นคำร้องขอต่อกอง
พิธีการศุลกากรและความเห็นชอบของกองตรวจสินค้าขาออกทุกครั้งไป โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
ประจำการนอกเขตที่ทำกาการศุลกากร

การตรวจรังแร่ใน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะต้องตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณีด้วย
การตรวจรังแร่ใน เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะต้องตรวจรังนำหนักแร่ทุกกระสอบ หรือทุกถุงที่ประสงค์จะส่ง
ออก โดยชั่งเป็นยก ๆ ละก็กระสอบก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม และให้มีการชั่งตัวอย่างแร่ส่งงาน
พิธีการส่งออกด้วย

การรังแร่ ต้องมีสมุดรังแร่ (แบบที่ ๗๑) สมุดรังแร่เล่มหนึ่งไว้กับใบขนสินค้าฉบับหนึ่ง สถานที่

ตรวจตั้งแห่งหนึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่บันทึกรายการที่ตรวจตั้งได้จริงลงในสมุดตั้งแรม ใหญ่ส่งออกหรือควมแทน
ลงตามข้อหรือรับรองการตรวจตั้งของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นหลักฐาน

สมุดตั้งแรม ก็ใช้สมุดตั้งสินค้าอย่างอื่น (แบบที่ ๘๖) เช่นเดียวกับสมุดตั้งข้าง เมื่อไรที่เกี่ยว
แก่การตรวจตั้งแรม ก็ใช้สำหรับรายการตรวจตั้งข้างออกเสียทั้งสิ้น

สมุดตั้งแรม เล่มหนึ่งใช้สำหรับใบขนสินค้าฉบับหนึ่งและต่อสถานที่แห่งหนึ่งโดยเจ้าหน้าที่
ศุลกากร เป็นผู้นำติด มีรายละเอียดในการสำแดงรายการดังนี้

ปกหน้า ของสมุดตั้งแรมก็นำข้อความจากใบขนสินค้าฉบับที่ลงรายการให้ครบถ้วน

หน้าที่ ๑ บันทึกรายการเท่าที่ใดที่ตรวจตั้งตามจริงลงในสมุดตั้งแรมพร้อมกับใหญ่ส่งออกหรือควมแทน
ลงตามข้อหรือรับรองการตรวจตั้งของเจ้าหน้าที่ไว้เป็นหลักฐาน

หน้าที่ ๔ ให้ชี้แจงออกเสียทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นรายการนำหนักที่ตรวจตั้งข้าง

หน้าที่ ๕ เป็นที่สำหรับจดรายการนำหนักที่ตรวจตั้งได้ (น้ำหนักรวมทั้งสิ้นห่อหุ้ม) โดยบันทึก
ข้อความถึงคอกไม้ไว้ตามแบบควมว่า

"รายการซึ่งสอนน้ำหนักแรม.....ซึ่งมีกำเนิดในประเทศไทย

เครื่องหมาย.....จำนวน.....ตอง ซึ่งเป็นแยก ๆ ละ.....ตอง

ยกที่ ๑ ก. ก.

ยกที่ ๒ ก. ก.

ยกที่ ๓ ก. ก.

๑๓

รวม ก. ก.

ถ้ามีแต่หลายฉบับก็ของแยกรายการซึ่งสอนน้ำหนักแต่ละชนิด ๆ ไป หรือแต่ละรายการที่
สำแดงไว้ในใบขนสินค้า จะจดบันทึกน้ำหนักรวมกันไม่ได้

๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๑ - ๒๕๔

การสลักรายการในใบขนสินค้า

ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ตรวจซึ่งสลักรายการตรวจไว้ใบขนสินค้าทั้งต้นฉบับและสำเนา
ดังนี้

๓ ใ้ตรวจและทดลองเครื่องจักรแล้วพอใจ เวลา น.

ใ้ซึ่งสอบน้ำหนักแล้ว ซึ่งมีกำเนิกในประเทศไทยรายนี้
เครื่องหมาย แร่ จำนวน ถุง น้ำหนัก = ก. ก.

..... = หาบหลวง

บรรจุถุงรวม เพื่อนำไปบรรจุเรือ คุณเข้าที่.....

..... โดยนาย..... เวลา..... น.

ใ้ชักตัวอย่างจำนวน ที่วางส่งงานพิธีการส่งออกแล้ว

(ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่ศุลกากร ๒ ผู้ตรวจซึ่ง

วัน เดือน ปี

(ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่ศุลกากร ๔ ผู้กำกับตรวจ

วัน เดือน ปี เวลา น."

๓. การชักตัวอย่างแร ในการซึ่งแรเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรนั้น งานพิธีการส่งออก
กองพิธีการศุลกากรจะสั่งการตรวจใ้ชักตัวอย่างส่งงานพิธีการส่งออกด้วย ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ศุลกากร
ผู้ตรวจซึ่งแรจะต้องชักตัวอย่างแร โดยใ้ปฏิบัติวิธีในการชักตัวอย่างดังต่อไปนี้ คือ

๑. ในการตรวจซึ่งแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ตรวจซึ่งจะต้องชักตัวอย่างแรชนิดนั้น ๆ
โดยเลือกชักออกจากหีบห่อใ้หีบห่อหนึ่งใ้จำนวนทุก ๆ สิบหีบห่อหรือเศษของสิบหีบห่อแล้วนำมาเกล้า
ใ้เข้ากันหึ่งนี้ ใ้กระทำต่อหน้าผู้ส่งออก หรือตัวแทนและเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สิน

๒. นำตัวอย่างที่ใ้กลุ่เกล้าตามข้อ ๑ ประมาณ ๕๐๐ กรัม บรรจุของหรือถุง ใ้เย็บ
ปากถุง แล้วประทับตราครั้งประจำตัว และลงชื่อรับรองรวมกันทุกฝ่ายรวมทั้งเจ้าหน้าที่ศุลกากร ๔

ผู้กำกับการตรวจและเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณีไว้ที่สูง หรือสองตัวอย่างนั้น

๓. จักส่งตัวอย่างนั้นไปยังงานพิธีการส่งออก กองพิธีการศุลกากรพร้อมด้วยใบขนสินค้าและ สมุดซึ่ง

กองตรวจสินค้าขาออก กรมศุลกากร จักเจ้าหน้าที่นำตัวอย่างแรส่งกรมทรัพยากรธรณี ประมาณสี่ปีทละ ๒ ครั้ง

เมื่อได้รับทราบผลวิเคราะห์จากกรมทรัพยากรธรณีว่ามีปริมาณเงินไม่เกิน ๕% กองพิธีการศุลกากร กรมศุลกากร จะคำนวณค่าภาคหลวงแร่ที่ถูกต้องซึ่งขึ้นอยู่กับแร่ที่ส่งออกว่าเป็นจำนวนเงินเท่าใดแล้วเปรียบเทียบกับค่าภาคหลวงแร่ซึ่งผู้ส่งออกชำระไว้แล้วตอกรมทรัพยากรธรณี ถ้าค่าภาคหลวงแร่ที่ถูกต้องซึ่งขึ้นอยู่กับแร่ที่ส่งออกสูงกว่าที่ชำระไว้ก็จะดำเนินการเรียกเก็บส่วนที่ยังขาดอยู่ให้ครบถ้วน ถ้าต่ำกว่าก็คืนค่าภาคหลวงแร่ที่ถูกต้องให้ไม่ได

๔. การคุมส่ง "เมื่อผู้ส่งออกหรือตัวแทน นำใบขนสินค้าพร้อมสมุดซึ่งแรไปปฏิบัติพิธีการศุลกากรและชำระภาษีอากรเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าขาออกจะคุมส่งไปบรรทุกขึ้นเรือต่างประเทศในกรณีเรือต่างประเทศได้เข้ามาในเขตท่า และได้แจ้งรับบรรทุกสินค้าไว้ตอกองตรวจสินค้าขาออกแล้ว หรือถ้าเรือต่างประเทศที่รับบรรทุกยังไม่ได้เข้ามาในเขตท่าเรือ หรือเข้ามาแล้วแต่ยังมีไม้แจ้งรับบรรทุก ผู้ส่งออกจะต้องนำใบขนสินค้านั้นมอบไว้กับเจ้าหน้าที่งานควบคุมสินค้าและรักษาการคุมเข้าไว้พร้อมสินค้าตอเมื่อเรือต่างประเทศได้แจ้งรับบรรทุกสินค้าแล้ว จึงดำเนินการคุมส่งไปบรรทุกขึ้นเรือต่างประเทศต่อไป"

๕. การคุมแรไปบรรทุกส่งเรือ เมื่อผู้ส่งออกหรือตัวแทน นำใบขนสินค้าพร้อมสมุดซึ่งแรไปปฏิบัติพิธีการศุลกากรและชำระภาษีอากรเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าขาออกจะคุมส่งแรไปบรรทุกขึ้นเรือต่างประเทศ หรือถ้าเรือต่างประเทศที่รับบรรทุกยังไม่ได้เข้ามาในเขตท่า หรือเข้ามาแล้วแต่ยังมีไม้แจ้งรับบรรทุก เจ้าหน้าที่จะคุมเข้าไว้ก่อน

๖. โรงเก็บแร่ โรงเก็บแร่ที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากรแล้ว ใช้เป็นสถานที่สำหรับตรวจ

แร่เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรได้ โภชนิตต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมประจำนอกเขตที่ทำกรมศุลกากร
แต่เจ้าของโรงเก็บแร่จะต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมเป็นรายปี โรงละ ๕๐๐ บาท

ผู้ส่งออกรายใดซึ่งความประสงค์จะขออนุมัติโรงเก็บแร่ ให้ยื่นคำร้องขออธิบดีกรมศุลกากร
พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- ๑. แผนผังอันแท้จริงและถูกต้องแห่งที่ที่จะขออนุมัติ จำนวน ๓ ฉบับ
- ๒. หลักฐานการทรงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองสถานที่ดังกล่าว โดยถูกต้องตามกฎหมาย
- ๓. หนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียน กรมทะเบียนการค้ากระทรวงพาณิชย์ ว่าผู้ยื่น
คำร้องใดจากทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมีวัตถุประสงค์ทำการซื้อขายและส่งแร่
ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

๔. ใบทะเบียนการค้าของกรมสรรพากร

กรมศุลกากรจะให้เจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบสถานที่ที่ขออนุมัติว่า ลักษณะและสภาพ
เหมาะสมที่จะใช้เป็นโรงเก็บแร่หรือไม่ และแผนผังที่นำมาถูกต้องตามความเป็นจริงเพียงใด ในการนี้
ผู้ขออนุมัติหรือตัวแทนจะต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่กองตรวจจรรยาออกเพื่อนำไปตรวจสอบสถานที่

ในกรณีที่อนุมัติ อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะลงนามอนุมัติในแผนผังของโรงเก็บ
แร่ส่งไปยังผู้ยื่นคำร้องหนึ่งฉบับ พร้อมด้วยหนังสืออนุมัติ

ในกรณีที่ไม่อนุมัติ อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะแจ้งข้อขัดข้องเป็นลายลักษณ์
อักษรไปยังผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องถ้าที่นั้นตั้งอยู่ภายในเขตท่าเรือกรุงเทพ หรือ
ภายใน ๒ เดือนถ้าตั้งอยู่ที่อื่น

หลักเกณฑ์ในการอนุมัติ มีดังนี้

- ๑. ต้องยื่นแผนผังอันแท้จริงแห่งสถานที่นั้นพร้อมกับคำร้องขออนุมัติ จำนวน ๓ ฉบับ โดย
แจ้งมาตราส่วนและเนื้อที่ของคุหาเก็บแร่ไว้ในแผนผังด้วย
- ๒. สถานที่ที่ขออนุมัตินั้น ผู้ยื่นคำร้องขออนุมัติจะต้องเป็นผู้ทรงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง

ถูกต้องตามกฎหมาย

๓. สถานที่แห่งหนึ่งขออนุมัติใช้เป็นที่เก็บแร่ได้เพียงผู้ร้องขอรายเดียว ขอทับกันไม่ได้ เว้นแต่รายที่ได้รับอนุมัติก่อน ได้แจ้งยกเลิกแล้ว รายอื่นจึงจะขออนุมัติใช้สถานที่นั้นต่อไปได้

๔. โรงเก็บแร่โรงหนึ่ง ถือหลักว่า กุหาเก็บแร่จะต้องอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน ที่ไม่อยู่ภายใต้หลังคาเดียวกันต้องแยกขออนุมัติเป็นอีกโรงหนึ่งต่างหาก

๕. โรงเก็บแร่ต้องมีสภาพแข็งแรงเหมาะสมที่จะใช้เก็บแร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกุหาเก็บแร่จะต้องมีฝาหรือผนังล้อมรอบ เข้าออกได้เฉพาะทางประตู และประตูนั้นจะต้องมีบานประตูปิดเปิดเมื่อสิ้นฤดูแล้ว เข้าออกไม่ได้

๖. โรงเก็บแร่จะต้องมีลานหรือที่ที่สะดวก สำหรับเจ้าหน้าที่ทำการตรวจรังแร่และความคุ้มครองแรงงานรทุกเรือ

๗. ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ประกอบการโรงเก็บแร่ มีความประสงค์จะแบ่งแยกเนื้อที่จากโรงหนึ่งเป็นหลายโรง ซึ่งทำให้เขตของแผนผังเดิมที่กำหนดและรับรองไว้แล้วต้องเปลี่ยนแปลงไป เจ้าของหรือผู้ประกอบการโรงเก็บแร่นั้นจะต้องแจ้งยกเลิกของเดิมเสียก่อน แล้วแยกทำแผนผังยื่นคำร้องขออนุมัติใหม่

ในการให้อนุมัติโรงเก็บแร่ กรมอุตสาหกรรมกำหนดเงื่อนไขไว้ในหนังสืออนุมัติดังนี้

๑. เขตที่ทำการตรวจเก็บและบรรจุแร่ลงเรือเพื่อส่งออกไต้หวัน คือ เขตที่กรมอุตสาหกรรมได้เขียนไว้ในแผนผังและลงนามรับรองแล้ว

๒. ในการตรวจสอบและบรรจุแร่ลงเรือเพื่อส่งออก เจ้าของหรือผู้ประกอบการโรงเก็บแร่นั้นต้องให้ความสะดวกทุกประการแก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำการ หรือตรวจสอบที่ต่าง ๆ ตามแผนผังได้ทุกเมื่อและต้องจัดสถานที่ เครื่องชั่ง เครื่องมือ ที่จำเป็นอื่น ๆ เตรียมไว้ให้พร้อม

๓. เจ้าของหรือผู้ประกอบการโรงเก็บแร่นั้น จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของกรมอุตสาหกรรมซึ่งเกี่ยวกับการตรวจและการบรรจุแร่ลงเรือเพื่อส่งออก

๔. ภายในโรงเก็บแร่ที่ได้รับอนุมัติจะเก็บสินค้าอื่นปะปนกันไม่ได้ และถ้าสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติไว้เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่ปฏิบัติตาม ๒ หรือ ๓ ข้างต้น กรมอุตสาหกรรมอาจเพิกถอนการอนุมัติเสียได้

๕. เมื่อเจ้าของหรือผู้ปกครองโรงเรียนเร่ไต่เล็กกิจการ หรือค้ำชาระค่าธรรมเนียมประจำปี การอนุมัติโรงเรียนเร่ไต่กลางเป็นอันเทิกถอนสิ้นสุกลงในวาระเดียวกัน

๑๐. อัตราค่าธรรมเนียม (ท่ากรุงเทพฯ)

๑. ค่าธรรมเนียมทำการลงเวลา

๑.๑ วันราชการ

๑๘.๐๐ - ๒๔.๐๐ ๒๐๐ บาท

๒๔.๐๐ - ๐๖.๐๐ ๓๐๐ บาท

๑.๒ วันหยุดราชการ

๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ ๒๕๐ บาท

๑๘.๐๐ - ๒๔.๐๐ ๒๐๐ บาท

๒๔.๐๐ - ๐๖.๐๐ ๓๐๐ บาท

๒. ค่าธรรมเนียมทำการลงเวลาพิเศษ

ผู้ขอทำการลงเวลาจะต้องยื่นคำขอในเวลาราชการของวันทำการสุดท้ายก่อนวันหยุด ถ้าหากมิได้ขอไว้ในเวลาราชการดังกล่าว จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มขึ้นจาก

อัตราตาม ๑ อีก ๒๐๐ บาท

๓. ค่าธรรมเนียมประจำการนอกเขตที่ทำการ

๓.๑ กลางวัน ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐

หรือ

กลางคืน ๑๘.๐๐ - ๐๖.๐๐

ผู้สกรูกรั๊ง ๓๐ บาท

นายตรวจ ๑๐๐ บาท

สารวัตร ๒๐๐ บาท

๓.๒ ถ้าตรวจปล่อยสินค้าลงเรือลำเลียงประจำการนอกเขตที่ทำการ เพื่อขนส่งไปยังที่ทอดเรือภายนอกเกาะสีชัง หรือประจำการเรือต่างประเทศนอกเขตท่ากรุงเทพฯ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมประจำวันสำหรับเรือลำเลียงแต่ละลำ หรือเรือต่างประเทศแต่ละลำ สำหรับนายตรวจดังนี้

๐๖.๐๐ - ๑๔.๐๐ ลำละ ๑๐๐ บาท

๑๔.๐๐ - ๐๖.๐๐ ลำละ ๑๐๐ บาท

๓.๓ ถ้าบรรจุน้ำเข้าคอกขุแทนเนอรวทวย เรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังนี้

	นายตรวจ	ศุลกากรักษ์
๐๖.๐๐ - ๑๔.๐๐	๑๐๐	๓๐
๑๔.๐๐ - ๐๖.๐๐	๑๐๐	๓๐

๔. ค่าธรรมเนียมเข้าสินค้า

๔.๑. วันราชการ

๐๖.๐๐ - ๐๔.๓๐		
หรือ ๐๖.๓๐ - ๑๔.๐๐	๓๐ บาท	
๑๔.๐๐ - ๐๖.๐๐	๓๐ บาท	

๔.๒. วันหยุดราชการ

๐๖.๐๐ - ๑๔.๐๐	๓๐ บาท
๑๔.๐๐ - ๐๐.๐๖	๓๐ บาท

๕. ค่าธรรมเนียมมัดลวดกวางตรา

ค่ามัดลวดประทับกวางตราตะกั่ว หรือประทับกวางตราตะกั่วแต่อย่างใด ๕ บาท

๖. ค่าธรรมเนียมเชารถยกขน (Fork Life)

๖.๑ ชั่วโมงแรก ๑๕๐ บาท ชั่วโมงต่อไปชั่วโมงละ ๑๐๐ บาท เศษของชั่วโมงนับ
เป็น หนึ่งชั่วโมง

๖.๒ วันละ ๕๐๐ บาท

๖.๓ ยกหีบห่อขึ้นหรือลงจากรถยนต์ คันละ ๕๐ บาท

๗. ค่าธรรมเนียมเช่ารถบันจัน

๗.๑ ในเวลาราชการ ชั่วโมงละ ๑๕๐ บาท

๗.๒ นอกเวลาราชการ

และในวันหยุดราชการ ชั่วโมงละ ๒๐๐ บาท

อนึ่งขั้นตอนการส่งแระออกนอกราชอาณาจักรได้แสดงไว้ในภาพที่ ๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงานส่งแรอลกนอกราชอาณาจักร

